

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060209

DOM
2013-06-13
Stockholm

Mål nr
P 2238-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-13
i mål nr P 3996-12, se bilaga A

KLAGANDE

Miljö- och byggnämnden i Lilla Edets kommun

MOTPART

B S

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen B S att till staten betala förelagt vite om 25 000 kr.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avvisar B S:s yrkande om skadestånd.
-

Dok.Id 1080204

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Lilla Edets kommun (nämnden) förelade den 15 september 2010 (det första föreläggandet) B S att senast den 29 oktober 2010 forsla bort visst i beslutet preciserat skräp och en bil med registreringsnummer MHC 799. Nämnden förelade därefter den 15 februari 2011 (det andra föreläggandet) B S att vid äventyr av vite om 25 000 kr senast sex månader efter att föreläggandet delgetts honom forsla bort skrotfordon med registreringsnummer HKF 886, GUO 839, ARM 571 och MSK 186 samt övriga bildelar och övrigt skräp på fastigheten X (fastigheten) i Lilla Edets kommun.

B S överklagade båda föreläggandena. I beslut den 12 januari 2012 avslog länsstyrelsen överklagandet avseende det första föreläggandet och upphävde det andra föreläggandet i den del det avsåg att övriga bildelar och övrigt skräp på fastigheten skulle bortforslas.

Sedan B S överklagat länsstyrelsens beslut har mark- och miljödomstolen i dom den 21 juni 2012 avslagit överklagandet men ändrat tiden för fullgörandet av det första föreläggandet och det som återstår av det andra föreläggandet till två månader efter att domen vunnit laga kraft.

Efter att B S överklagat mark- och miljödomstolens dom beslutade Mark- och miljööverdomstolen den 14 augusti 2012 att inte meddela prövningstillstånd.

Sedan tiden för fullgörande gått ut har nämnden gjort gällande att B S har överträtt det andra föreläggandet eftersom fordon med registreringsnummer HKF 886, MSK 186 och ARM 571 inte har forslats bort från fastigheten. Nämnden har därefter vid mark- och miljödomstolen begärt att det förelagda vitet döms ut.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska förplikta B S att betala förelagt vite om 25 000 kr.

B S har motsatt sig ändring och har för egen del yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förplikta nämnden att till honom utge skadestånd med ett belopp om 800 000 kr. På beloppet tillkommer semesterersättning och skatt på 50 procent av beloppet samt ITPK-ersättning på hela beloppet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sitt överklagande anfört att de omständigheter som anges i mark- och miljödomstolens domskäl inte utgör hinder för att utdöma vitet. Nämnden har härutöver anfört huvudsakligen följande.

Enligt 3 kap. 17 § i den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10) ska tomter, oavsett om de tagits i bruk för bebyggelse eller inte, hållas i vårdat skick. Fastigheten är belägen i ett område som enligt gällande detaljplan endast får användas för bostadsändamål. Det innebär att uppställning och demontering av skrotade bilar och förvaring av bildelar inte inryms i detaljplanen och räknas som nedskräpning.

Fastigheten har länge varit ett ärende hos nämnden på grund av ansamlingen av skräp och bilar på tomten. B S förelades i augusti 2010 att städa upp delar av tomten före den 3 september 2010. Den 15 september 2010 gjorde nämnden ett tillsynsbesök på fastigheten. Inspektionen visade att åtgärderna delvis var vidtagna och att tomten, vid en jämförelse med besöket i augusti, hade snyggats upp en del. Det återstod dock en hel del innan tomten kunde sägas vara i vårdat skick. B S förelades därför att bortforsla bl.a. de fordon som nu är aktuella. Vid inspektion på fastigheten den 16 oktober 2012 var dessa fordon fortfarande kvar.

B S har i huvudsak åberopat samma omständigheter som vid mark- och miljödomstolen med följande tillägg och förtydliganden. Han har en årstidsbunden depression och hans ekonomi är ansträngd. Efter medicinbyte har han blivit långsamt bättre men det går inte så fort som nämnden tror. Han har varit sjukskriven under vintern och är fortfarande sjukskriven. Även hans sambo är sjuk. Han har blivit illa behandlad av nämnden, som inte har hanterat ärendet på ett korrekt sätt. Nämnden har inte varit flexibel när det gäller att boka tid för inspektion. Det förekommer även oegentligheter i kommunens skrivelser när det gäller där angivna registreringsnummer. Han begär skadestånd på grund av psykiska omständigheter orsakade av olaga hot från kommunen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har på **B S**:s begäran hållit sammanträde i målet den 23 maj 2013.

Utdömande av vite

Det föreläggande som ligger till grund för ansökan om utdömande av vite har vunnit laga kraft och är lagligen grundat. Det är klarlagt att fordonen med registreringsnummer HKF 886, MSK 186 och ARM 571 inte har forslats bort från fastigheten. **B S** har därför överträtt föreläggandet.

Frågan uppkommer då om **B S** har visat att han har haft giltig ursäkt att inte efterkomma föreläggandet. Han har beskrivit att hans och hans sambos ekonomiska och sociala situation under en längre tid har varit besvärlig. Det saknas skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. De ekonomiska och personliga ansträngningar som kan antas krävas för att fullgöra föreläggandet framstår emellertid inte som sådana att det vore orimligt att kräva att **B S** – även med beaktande av vad han har anfört om sin situation – ska efterkomma föreläggandet. Under dessa förhållanden kan **B S** inte anses ha visat att han har haft giltig ursäkt att inte fullgöra föreläggandet.

Vidare ska Mark- och miljööverdomstolen pröva om det har framkommit särskilda skäl att helt eller delvis jämka vitet. Vitets storlek fastställdes vid den tidigare överprövningen av vitesföreläggandet. Annat har inte framkommit än att vitesbeloppet var väl avvägt mot bakgrund av dels vad som då var känt om B S:s personliga förhållanden, dels angelägenheten av att de förelagda åtgärderna utfördes. Utredningen i målet är inte sådan att det är klarlagt att B S:s ekonomiska och sociala förhållanden, sedan föreläggandet om vite vann laga kraft, har ändrats på ett sätt som kan få relevans för frågan om jämkning av vitet. Mot bakgrund av detta och då ett utdömande av vitet inte kan anses drabba B S oskäligt hårt saknas särskilda skäl att jämka vitet.

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska därför nämndens ansökan om utdömande av det förelagda vitet bifallas.

Yrkandet om skadestånd

Mark- och miljööverdomstolen saknar inom ramen för prövningen av detta mål möjlighet att pröva B S:s yrkande om skadestånd. B S:s skadeståndsyrkande ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-07-04

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löf, tekniska rådet Maria Lotz, hovrättsrådet Margaretha Gistorp och tf. hovrättsassessorn Erika Enlund, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen André Mossberg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-13
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr P 3996-12

SÖKANDE

Miljö- och byggnämnden i Lilla Edets kommun

MOTPART

B S

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan om utdömmande av vite.

Dok.Id 222968

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Lilla Edets kommun (nedan nämnden) förelade den 15 september 2010 B S att senast den 29 oktober 2010 forsla bort skräp till vänster om garageuppfarten (vilket exemplifierades i beslutet) samt en bil med registreringsnummer MHC 799. Föreläggandet benämns nedan som ”det första föreläggandet”.

Nämnden förelade därefter, den 15 februari 2011, B S att vid äventyr av vite om 25 000 kr senast sex månader efter det att beslutet delgetts honom, ha forslat bort resterande skrotfordon med registreringsnummer HKF 886 Mazda, GUO 839 Ford, ARM 571 Ford, MSK 186 Opel, övriga bildelar samt övrigt skräp på fastigheten, förutom det som omnämnts i det första föreläggandet. Detta föreläggande benämns nedan som ”det andra föreläggandet”.

De båda föreläggandena överklagades och prövades samtidigt av överinstanserna som avslog överklagandet avseende det första föreläggandet och upphävde det andra föreläggandet i de delar det gällde ”övriga bildelar samt övrigt skräp på fastigheten” samt flyttade fram tiden för fullgörande till två månader efter laga kraft. Föreläggandena vann laga kraft genom Mark- och miljööverdomstolens beslut att inte meddela prövningstillstånd den 7 augusti 2012.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att B S ska förpliktas att betala vite om 25 000 kr och har till stöd för yrkandet anfört bl.a. följande. Det andra föreläggandet, som har vunnit laga kraft, har överträtts då fordon med registreringsnummer HKF 886, MSK 186 och ARM 571 inte forslats bort från fastigheten. Nämnden har bifogat kopia av föreläggandena samt beslut och domar i vilka föreläggandena prövats. Nämnden har även bifogat anteckningar från platsbesök på fastigheten den 16 oktober 2012. I dokumentet har det antecknats att bl.a. fordonen HKF 886, MSK 186 och ARM 571 då fanns på fastigheten.

B S har bestritt nämndens ansökan och har anfört bl.a. följande. Fordonet med registreringsnummer ARM 571 har han tänkt laga till sin sambos son. Han har tänkt skrota fordonet med registreringsnummer MSK 186 sedan han tagit reservdelar från denna till ett fordon med registreringsnummer KMT 599. Sedan han köpt tillbaka ett utmätt fordon visade det sig att det blivit fukt- och mögelskadat. Tjänstemännen har vid tillsynsbesöket den 16 oktober 2012 tagit upp fordon som inte har med detta ärende att göra. De har heller inte kunnat skilja en täckt släpkärra från en hästtransport. Han har varken haft tid eller kraft att ta bort fordonen eller städa hemma p.g.a. sjukdom och ekonomiska svårigheter. Både han och hans sambo har varit sjuka de senaste åren. Sambons sjukdom ledde till att hon tog lån som han varit tvungen att hjälpa henne med att reda ut. Han har också fått ta hand om hennes son. P.g.a. sambons allergiska sjukdom fick de hösten 2012 köpa en husvagn där hon kan bo. De har inte fått någon hjälp från socialen. För att få någon inkomst har han varit tvungen att arbeta i sitt företag trots egen sjukskrivning. Han kör taxi och har även arbetat på mässor. Under 2012 var han sjukskriven under juni, juli och augusti p.g.a. utmattningssyndrom och har även därefter varit sjukskriven ömsom på heltid och ömsom på deltid. Han är nu sjukskriven på heltid. Han har prioriterat att arbeta för att få inkomster, hjälpa sin sambo med hennes sjukdom och sådant som matlagning. Han kan inte heller flytta på fordonen då han år 2011 var tvungen att ta ner träd som nu ligger i vägen för fordonen. Under hösten har det också varit för blött i marken. Han har gett in en handlingsrapport som enligt inspektörens instruktioner skulle vara kort. Fastigheten är en hörntomt som ligger skyddad från insyn.

De tjänstemän som besökt honom har brustit i uppförande; de har inte kunnat legitimera sig, har inte förannmält besök och utsatt honom för trakasserier, olaga hot och förtal i lokaltidningen m.m. De har även begått tjänstefel. Deras uppförande leder till att han ifrågasätter deras befogenhet och kompetens. När han har sökt kontakt med dem har de varit undflyende. Han fick inte något delgivningskvitto utan delgavs genom polismyndighetens försorg vilket också är besynnerligt. Tjänstemännen har även betett sig fel i andra sammanhang. Andra fastigheter är också ovårdade men ifrågasätts inte av tjänstemännen.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har på B S:s begäran hållit sammanträde i målet den 30 januari 2013.

Mark- och miljödomstolen kan inledningsvis konstatera att det aktuella föreläggandet (det andra) har vunnit laga kraft. Nämndens beslut är enligt mark- och miljödomstolens bedömning lagligen grundat och innehåller inte några uppenbara oriktigheter.

Det är ostridigt i målet att tre skrotfordon med registreringsnummer HKF 886, MSK 186 och ARM 571 fanns kvar på fastigheten den 16 oktober 2012, och alltså finns kvar, trots att de enligt föreläggandet skulle ha forslats bort senast den 7 oktober 2012, d.v.s. två månader efter Mark- och miljööverdomstolens beslut att inte meddela prövningstillstånd.

B S har invänt att han bl.a. av ekonomiska och sociala skäl samt p.g.a. egen sjukdom inte har haft möjlighet att forsla bort skrotfordonen samt utförligt redogjort för dessa förhållanden. Nämnden har inte ifrågasatt dessa uppgifter och mark- och miljödomstolen anser att uppgifterna kan tas för goda. Mark- och miljödomstolens bedömer att de omständigheter B S har redogjort för, även om de inte kan anses ha utgjort ett absolut förhinder, är så beaktansvärda att det hittills inte skäligen har kunnat krävas av honom att han ska forsla bort de skrotfordon som omnämns i föreläggandet. Han får därmed, i vart fall hittills, anses ha haft giltig ursäkt att inte följa föreläggandet. Nämndens ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 6 mars 2013.

Rickard Johansson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Rickard Johansson. Målet har beretts av beredningsjuristen Eveline Savik.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - AVGÖRANDE I MÅL OM VITEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens avgörande ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till domstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i beslutet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. det avgörande som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för avgörandet samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens avgörande som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet.

Anvisningar för överklagande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens slutliga beslut ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen, Svea hovrätt. Överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen inom tre veckor från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i avgörandet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta domstolen fordras att prövningstillstånd meddelas. Högsta domstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står Mark- och miljööverdomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta domstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. det beslut som överklagas med angivande av Mark- och miljööverdomstolens avdelning samt datum för beslutet och målnummer,
2. i vilken del beslutet överklagas och den ändring i beslutet som yrkas,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende skälen för beslutet enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Ytterligare upplysningar lämnas av Mark- och miljööverdomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet.

Förenklad delgivning kan komma att användas i överinstans.

Ytterligare information finns att läsa på www.domstol.se